

การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นาง วันทนีย์ เฟื่องฟูเกียรติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

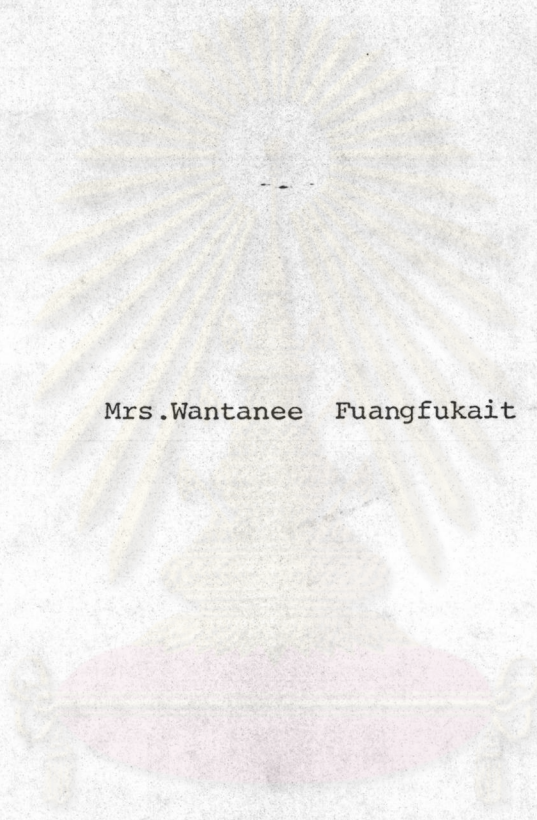
ISBN 974-569-015-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014035

117420519

A STUDY OF UNDERSTANDING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND
TEACHERS TOWARDS SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION UNDER THE SCHOOL
ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK
METROPOLIS

Mrs. Wantanee Fuangfukait

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
ชื่อนิติบุคคล	นาง วันทนีย์ เฟื่องฟูเกียรติ
ภาควิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

รันทนีย์ เฟื่องฟูเกียรติ : การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการ
ภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (A STUDY UNDERSTANDING
OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARDS SCHOOL
ACADMIC SUPERVISION UNDER THE SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 216 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครภายใต้โครงการการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา

ผลการวิจัย

ความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในได้โรงเรียนของผู้บริหารและครูพบว่า ทั้งผู้บริหาร
และครูมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ
ครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความเข้าใจมาก

เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่าทั้งผู้บริหารและครูที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไปมีความเข้าใจมากกว่า
ช่วงอายุอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาตามอายุราชการ พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูที่มีอายุราชการตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปไม่มี
ความเข้าใจมากกว่าช่วงอายุราชการอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิปริญญาโทมีความเข้าใจ
มากกว่าวุฒิที่ต่ำกว่า

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

WANTANEE FUNGFUKAIT : A STUDY OF UNDERSTANDING OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS AND TEACHERS TOWARDS SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION UNDER THE SCHOOL ACADEMIC SUPERVISION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT BOONSAWASDI, 216 PP.

The purpose of this study was to study the understanding of secondary school administrators and teachers towards school academic supervision in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, Bangkok Metropolis.

Findings:

Regarding to the level of understanding towards school academic supervision of administrators and teachers, it was found that the understanding levels of administrators and teachers were at the high level.

When considered the school-size as variables, it was found that the understanding level of administrators in the large and the extra-large size schools and teachers in the extra-large size schools were at the high level.

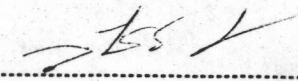
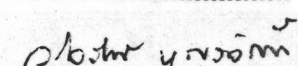
If considered age-group as variables, it was found that the understanding levels of administrators and teachers at the age-group 45 upwards were higher than those others'.

With regards to period of serving as civil service, it was found that the understanding level of administrators and teachers who served more than 16 years were higher than those others'.

When considered academic degrees as variables, it was found that the understanding levels of administrators and teachers who had master's degree were higher than those who had lower degree.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายใต้โครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด รองศาสตราจารย์ ดร.สังต์ อุทรานันท์ และอาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช ที่ได้กรุณาตรวจและให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือวิจัยด้วยดี เสมอมา พร้อมทั้ง เป็นที่ปรึกษาร่วม ในการทำวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ซึ่งได้ติดตามการทำงานและให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย คือ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์พะยอม แก้วกำเนิด อธิบดีกรมสามัญศึกษา อาจารย์กมล ธิโสภา รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา อาจารย์สมนึก บำรุง รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ดร.สุวัฒน์ เงินฉ่ำ ผู้อำนวยการกองแผนงาน ดร.อาคม จันทสุนทร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ อาจารย์รัชณี ศรีไพรวรรณ ดร.คณีย์ ดิษยบุตร และอาจารย์มานพ กาละดี รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากกรมสามัญศึกษา ได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และกองการมัธยมศึกษา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณาจารย์ของโรงเรียนกลุ่มประชากร ทั้ง 29 โรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดีตลอดจนเพื่อน คือ อาจารย์บัญญัติ วงศ์กฤษณ์ อาจารย์มงคล มีสมภพ และเพื่อนนิสิตทุกคน ที่ได้ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจความคิดด้วยความจริงใจตลอดมา

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ จากคุณแม่ผู้มีพระคุณ ที่ น้อง ลูก เบิร์ด ลูกบอมบ์ และคุณประชา เพ็ญฟูเกียรติ สามียของผู้วิจัย เป็นกำลังใจอันมีค่ายิ่ง มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้ ประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความปรารถนาดี และจะระลึกถึงตลอดไป

วันทนี เพ็ญฟูเกียรติ

เมษายน 2531

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	9
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	10
การเสนอผลการวิจัย	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	15
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	17
ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	19
หลักการนิเทศการศึกษา	20
การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	23
ความหมายการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	23
ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	24
หลักการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผู้เกี่ยวข้องการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	28
บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	31
แนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	33
กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	39
คุณลักษณะและทักษะของผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	50
การนิเทศแบบคลินิก	54
การวางแผนการนิเทศในโรงเรียน	58
ลักษณะของโครงการนิเทศการศึกษา	59
การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	61
การประเมินผลโครงการ	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	68
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	68
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การสร้างแบบสอบถาม	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
4 การวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม	168
ภาคผนวก	175
ประวัติผู้วิจัย	216

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	74
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ	78
3 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนในเรื่องความเข้าใจต่อการ นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	86
4 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน...	91
5 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหารต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	95
6 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	100
7 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามอายุ	103
8 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ	106
9 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	109
10 ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนจำแนกตามอายุ	116
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียนจำแนกตามอายุราชการ	119
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของผู้บริหาร (ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ) ต่อการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	122
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	126
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามอายุ	129
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามอายุราชการ	133
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนมาตรฐาน (T-Score) ความเข้าใจของครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	137

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภูมิภาคหลังบางประการ	82
2 แสดงค่าร้อยละของผู้บริหารและครูที่ได้คะแนนในเรื่องความเข้าใจต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	88
3 แสดงค่าเฉลี่ยมาตรฐานความเข้าใจของผู้บริหารและครูต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ด้านต่าง ๆ	94
4 แสดงค่าเฉลี่ยมาตรฐานความเข้าใจของผู้อำนวยการและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการต่อการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนด้านต่าง ๆ	98

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย